

bulgarian viesti

Suomi-Bulgaria –seuran jäsenlehti

4-2020

Tilinumero:

FI63 8000 1900 2809 43 (Danske Bank)

Viite: 20213

Käytä viitenumeroa maksaessasi jäsenmaksusi. Jos maksat muulta kuin omalta tililtäsi, merkitse viestikenttään nimesi.

Jäsenrekisteri:

Maija Boshkov

maija.boshkov@outlook.com,
puh. 0400 445 481

Ilmoitathan, jos yhteystietosi muuttuvat

Toimitus:

Ilkko Suvilehto, vastaava päätoimittaja
bgtoimitus@yahoo.com

Maj-Lis Lehessalo, taitto

puh. 0400 900433

mikki@lehessalo.com

Toimitusta avustaa lisäksi taitava joukko
freelancereita

Painopaikka: Grano, Helsinki 2020

SISÄLTÖ

3. Ajankohtaista, päätoimittaja Ilkko Suvilehto
4. Livestriimausta ja keittokurssi etäopetuksena, puheenjohtaja Tapani Salonen
5. Preparoidut Feenikslinnut ja niiden viestit julkistettiin näyttävästi, Tapani Salonen
9. Uusi Suomen suurlähettiläs Bulgariassa, M Lehessalo
10. Kun Bulgaria pelastui mutta Armenia ei, Tapani Salonen
12. Euroopan vanhimmat nykyihmisen fossiilit löytyivät bulgarialaisesta luolasta - 45000 vuotta sitten Eurooppaan tullet nykyihmiset tekivät näyttäviä koriste-esineitä, Mikki Lehessalo
15. Biser Hristov Kirov rakentamassa kulttuurien siltaa, Tapani Salonen
16. Kunniapuheenjohtaja, Seuran hallitus
17. Tietoa Bulgarian jalkapallosta, Antti W. Kyro
19. Kuinka turvallinen Bulgaria on?, Mikki Lehessalo
21. Yleisen kokouksen antia, Hallitus
22. Uudistetut nettisivut, Hallitus
23. Korona: Bulgarian hallitus hyväksyi tiukemmat rajoitukset 27. marraskuuta alkaen, Mikki Lehessalo
25. Ratsevin perheen joulukana, Mikki Lehessalo
26. Osastojen osoitteet

Tekijänimin julkaistut artikkelit edustavat kirjoittajiensa näkemyksiä. Toimitus pidättää itsellään oikeuden lyhentää ja muokata artikkeleita kirjoittajan suostumuksella. Kuvat kirjoittajan ellei erikseen mainita.

Kansi: Feenikslintu runoteoksen kannesta

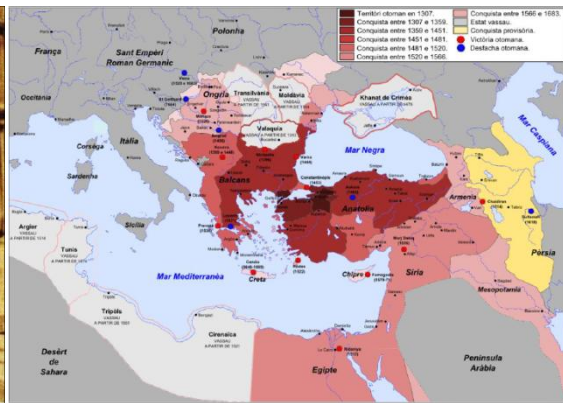
Ajankohtaista

Bulgarian suurlähettiläs **Martin Ivanov** palasi lokakuussa nelivuotiskautensa loputtua Sofiaan. Kunnes uusi lähettiläs on nimitetty, lähetystöä johtaa II lähetystösihteeri, konsuli **Elka Sourtcheva**.

Bulgariassa seuraavat parlamenttivaalit pidetään maaliskuussa 2021, eli kolmen kuukauden kuluttua. Nykyinen, **GERB**-johtoinen hallitus ei kaatunut, eikä päädytty ennenaikaisiin vaaleihin. Tämänhetkisestä poliittisesta epävakaudesta huolimatta maan talous on vakaalla pohjalla, koska maan hallitukset ovat puoluekoostumuksesta riippumatta vetäneet tiukkaa, säästeliästä talouslinjaa. Myös EU-tukien myönteinen vaikutus talouteen on huomattava. Bulgaria toivoo ottavansa euron käyttöön. Aikaisintaan tämä tapahtuisi tammikuussa 2024.

Dosentti **Teuvo Laitila** piti 22.10.2020 etäluennon Bulgarian muslimeista ajalta 1878-1991. Kuulijoita oli 13, joista seitsemän seurasi luentoa heijastetulta kankaalta Töölön kirjastossa ja loput kuusi kotoaan, tietokoneensa ääreltä. Esityksestä huokui paitsi syvälinen paneutuminen aiheeseen, myös aito rakkaus ja kiinnostus Bulgariaa kohtaan. Luento käsitteli paitsi muslimeita myös valtion uskontopoliittikkaa kokonaisuutena. Erityisesti mieleeni jäi, että Hruštšovin aikana 1950-60-luvulla Neuvostoliitossa ja Bulgariassa uskonto pyrittiin kitkemään yhteiskunnasta. Keinoina tässä olivat siirtymäriittien kuten hautajaisten, ristiäisten ja häiden siirtäminen kirkolta valtiolle.

Alla kuvia luennosta.

Vasemmassa kuvassa bulgarialaisia muslimeja Rhodopi-vuorten alueelta, "National Geographic Magazine", vuodelta 1932. Oikealla Ottomaani-imperiumin laajuus eri aikakausina.

Tuokoon joulun tähti meille iloa ja toivoa pimeyteen!

Ilkko Suvilehto

Livestriimausta ja keittokurssi etäopetuksena

Seuramme toimintaa leimaa monipuolisuus. Loppuvuoden toimintaan kuuluivat kaksi suosittua tapahtumaa kokoustamisen ja sotahistoriallisten perinteiden kunnioittamisen lisäksi. Nimittäin lokakuussa uskontotieteen dosentti Teuvo Laitilan perusteellinen esitys aiheesta Bulgarian valtio, muslimit ja islam 1878-1991 ja marraskuussa oli bulgarialainen keittokurssi. Tällä kertaa etänä.

Laitilan esitys oli livestriimaus akselilla Joensuu – Helsinki – Paimio. Esitelmä keräsi yleisöä sekä Töölön kirjastoon että kotikoneiden ääreen.

Tarkasteltava ajanjakso on erittäin mielenkiintoinen. Vuonna 1878 Bulgaria vapautui Turkin vallan alta, mitä seurasi uuden itsenäisen valtion perustaminen. Ajanjakso kattaa myös ensimmäisen ja toisen maailmansodan vaikutuksineen Bulgarian muslimille. Edelleen esitelmässä käytiin läpi Bulgarian joutumista Neuvostoliiton vaikutuspiiriin ja lopuksi tämän suhteen päättymistä. Vuoden 1991 jälkeinen kaoottinen transiiovaihe oli jätetty tarkoituksella käsittelemättä, koska esitelmä olisi jatkunut käytännössä 2010-luvulle.

Esitelmän tärkein havainto oli huomata Bulgarian muslimien kohtelussa kolmijako: karkotettavat; tuettavat ja pomakit, jotka pyrittiin pakkobulgarialaistamaan. Esitelmän jälkeen syntyi hyvä keskustelu, jossa kommentoitiin ja kysyttiin tarkentavia kysymyksiä. Keskustelu osoitti, että yleisö oli aidosti aiheesta kiinnostunut. Eikä ihme, sillä on nautinto kuunnella asiantuntijaa, joka tuntee aiheensa perusteellisesti ja osaa esittää asiansa innostavasti.

Marraskuussa bulgarialaisten tuoksujen oli määrä valloittaa maruttojen opetuskeittiö. Keittokurssi oli täynnä ilmoittautuneita. Keskusseuralaiset, turkulaiset ja valkeakoskelaiset olivat valmistautuneet perehtymään yhdessä bulgarialaisen keittiön saloihin. Kuinka sitten kävikään? Koronan takia peruiimme tapahtuman. Seuramme toimintaan kuuluu vastuullisuus ja osallistujalähtöisyys. Sen sijaan kurssin organisaattori Mikki ja kurssin opettaja Tanja jakoivat pääruoan valmistusohjeen kurssilaisille sähköpostilla. Meillä kokeiltiin bulgarialaista täytettyä joulukanaa välittömästi. Erittäin maukasta. Siitä löytyi oiva vaihtoehto perinteiselle joulukinkulle.

Kiitan seuran yleisen kokouksen minulle osoittamasta luottamuksesta. Kutsuminen Suomi-Bulgaria-seuran kunniapuheenjohtajaksi on minulle suuri kunnianosoitus, jota arvostan erittäin paljon. Sovimme porukalla, että jatketaan aktiivista ystävyystyötä, ja ollaan entistä luovempia.

Kiitan seuran hallitusta ahkerasta työskentelystä koronarajoituksista huolimatta. Toivotan kaikille seuramme jäsenille Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta 2021!

Tapani Salonen

Preparoidut Feenikslinnut ja niiden viestit julkistettiin näyttävästi

Tarmo Manelius Anneli Kovasen kukittamana

Kääntäjä ja runoilija Tarmo Maneliuksen kääntämä runoantologia Preparoidut Feenikslinnut ja niiden viestit saatettiin suomalaisten lukijoiden ulottuville. Kääntäjä itse paikalla, kirjallisuuden ja runouden tuntijoita, kovatasoisia tunnettuja toimittajia, seuramme jäseniä ja sydämellinen lämmin ilmapiiri. Olemme kokoontuneena yhden pitkän pöydän ääreen Helsingin Suomalaiselle klubilla.

Suomi-Bulgaria-seura toteutti runokirjan kääntämisen. Ilman Opetus- ja kulttuuriministeriön avustusta hankkeen vieminen maaliin ei olisi ollut mahdollista. Edellisen bulgariankielisen runoteoksen kääntämisestä on kulunut 15 vuotta. Yleisön huulilta voi lukea sanan ”vihdoinkin”. Turun osaston puheenjohtaja Taisto Salminen vetosi painokkaasti, että tällainen teos on julkaistava.

Kahdessa kohtaa avauspuhetta yleisö antaa raikuvat aplodit: ensimmäisen kerran kun muistutan hetken ainutlaatuisuudesta ja siitä että korkeassa iässä oleva kääntäjä on itse paikalla; toisen kerran kun annamme yhdessä erityiskiitokset hallituksen jäsenelle ja Bulgarian viestin taittajalle Maj-Lis Lehessalolle. Kolmas henkilö, jonka haluan mainita näin lehtemme kautta, on maisteri Ilkko Suvilehto, Bulgarian viestin päätoimittaja ja seuran hallituksen jäsen.

Suvilehto esitti kirjanjulkistamistilaisuudessa runoja suomeksi ja bulgariaksi. Kylmät väreet kulkivat lävitse, kyynel ilmestyi silmäkulmaan. Hänen esityksensä tilaisuudessa oli napakymppi. Runoteos marssittaa lukijan eteen sarjan bulgarialaisen runouden kovia nimiä: Lubomir Levitsev, Rumen Popstojanov, Nino Nikolov, Marin Lazarov, Nikolai Kontsev, Dimitar Grudev.

Kutsuvieraat kuuntelevat Ilkko Suvilehdon lausuntaa

Haluan seuramme historiikkaa ajatellen julkaista tämän kirjoituksen yhteydessä Tarmo Maneliuksen juhlassa pitämän puheen kokonaisuudessaan. Puhe on niin hyvin koostettu, että siitä saa kuvan Maneliuksen koko perheen suhteesta Bulgariaan, tuohon Mustanmeren helmeen. Perheen tytär Ilinda oli pikkutyttönä mukana Bulgarian matkoilla. Matkoilta on jäänyt muistoksi hienoja valokuvia. Tytär oli paikalla Suomalaisella klubilla miehensä Chrisin kanssa.

Tarmo Maneliuksen juhlassa pitämä puhe:

Kiinnostuin 1970-luvulla eräällä lomamatkallani Bulgariassa sikäläisestä kirjallisuudesta. Meillä ei siihen aikaan tiedetty juuri mitään tuon balkanilaisen maan kulttuurista.

Tuumin, että Bulgarian kirjallisuus on jäänyt meillä pimentoon, lukuun ottamatta Ivan Vazovin romaania ”Ikeen alla”, jonka suomensi Tyyni Leisio. Vazov (1850-1921) kuuluu yhä maansa merkittäviin kirjailijoihin.

Kyseisellä lomamatkallani ostin kirjallisuuslehti Obzorin, jossa oli mm. Petko Slaveikovin (1866-1912) englanninkielisiä käännöksiä. Tämä sai minut kiinnostumaan bulgarialaisesta runoudesta.

Matkani jälkeen hakeuduin opiskelemaan Helsingin yliopiston bulgariankielen opintoryhmään. Vierailevana luennoitsijana toimi lehtori, kirjallisuudentutkija Georgi Valtchev. Myöhemmin hänestä tuli professori.

Hän työskenteli ensimmäisenä bulgariankielen ja kirjallisuuden lehtorina Helsingin yliopistossa. Hän rohkaisi minua bulgariankielen opiskelussa. Tutustuin niinä aikoina myös Veselin Toschkoviin, joka teki minulle proosakäännöksiä ja edisti työtäni. Hän opiskeli muistaakseni Bulgarian suurlähetystössä.

Sain opetusministeriöltä stipendin kielenopiskelua varten Sofiassa. Sofiassa opiskelin Gamal Abdel Nasserin Instituutissa. Opettajana oli Nikolina Martinova. Tutustuin siellä myös runoilija Nino Nikoloviin, joka työskenteli kansainvälisiä kirjallisuusyhteyksiä hoitavassa toimistossa.

Myöhemmin Nikolov bulgarsi Kalevalan. Käännös ilmestyi v. 1992. Nikolov oli tiiviissä yhteydessä suomalaistaholle ja vieraili myös Suomessa. Hän kuoli vuonna 2002.

1970- ja 1980-luvuilla osallistuin lukuisia kertoja Bulgarian Kirjailijaliiton järjestämiin symposiumeihin Varnassa ja Sofiassa.

Ensimmäinen suomentamani bulgariaaisteos on Geo Milevin ”Syyskuu ja muita runoja”, joka julkaistiin vuonna 1975. Kustantajana toimi *Ohjelmakeskus*. Geo Milev syntyi vuonna 1896 ja hänet surmattiin vuonna 1925, mainitun runoelmansa takia.

Milev oli monipuolisesti lahjakas ja bulgarski antiikin klassikkoja. Hän oli kiinnostunut myös elokuvista. Otavan Kirjallisuustiedossa ei ole riittävästi huomioitu edes Milevin ja Botevin merkitystä, vaan maan kirjallisuus on tiivistetty teoksessa sivuille 117-118.

Toinen suomennokseni on kansallisrunoilija Hristo Botevin (1848-1876) runoja. Sen julkaisi *Kirjayhtymä* vuonna 1976.

Kolmas suomennokseni on Ljubomir Levitsevin valikoima ”Tähdet ovat minun”, julkaisijana *Downtown* vuonna 1977.

Neljäs suomennokseni on Atanas Daltsevin valikoima ”Runoja, mietteitä, fragmentteja” *Kursiivi* vuonna 1984.

Viides suomennokseni on ”Salamoita helvetistä”, joka on kuuden runoilijan valikoima *Littera* vuonna 1995.

Iloitsen, että Suomi-Bulgaria-seura viidentoista vuoden tauon jälkeen, on saanut aikaan muutoksen julkaisemalla valikoiman ”Preparoidut Feenikslinnut ja niiden viestit”, joka on valikoima seitsemältä eri runoilijalta.

Yksi heistä on Marin Lazarov, joka valitettavasti ei päässyt tänään kirjanjulkistamishuhlaamme.

Lopuksi haluan kiittää Suomi-Bulgaria-seuraa, sen puheenjohtajaa Tapani Salosta sekä Ilkko Suvilehtoa ja Maj-Lis Lehessalaa, jotka ovat edistäneet tämän kirjan julkaisua. Haluan myös kiittää tästä hienosta kirjan julkistamistilaisuudesta.

Kiitos teille kaikille läsnäolijoille!

28.9.2020 Helsinki, Suomalainen Klubi

Tarmo Maneliuksen puheen jälkeen liitän tähän lehteen tuoreesta runoantologiasta Nino Nikolovin runon ”Isänmaa”.

ISÄNMAA

Pilvettömälle taivaalle
sytätät jyrinän.

Tyynissä päivänlaskuissa
avaat haavan.

Herätät minut unesta
valtamertenkin takaa,

Missä lienenkin,
tavoitat minut.

Runokirjan saa hankittua vaikkapa pukinkonttiin seuramme kautta.

Tapani Salonen

Uusi Suomen suurlähettiläs Bulgariassa

Lähetystö toivotti lämpimästi tervetulleeksi uuden Bulgarian suurlähettilään. Hän on erittäin innoissaan olla täällä, ja me kaikki odotamme menestyviä vuosia yhdessä! Kristiina Kuvaja-Xanthopoulos aloitti ulkoministeriössä vuonna 1999. Ennen nimitystään Suomen Bulgarian suurlähettilääksi marraskuussa 2020 hän toimi Afrikan ja Lähi-idän osaston apulaisjohtajana ja alakohtaisen politiikan yksikön johtajana Kehityspolitiikan osastossa. Diplomaattihallinnossa hän on toiminut myös Ateenassa ja Filippiineillä. Kristiina Kuvaja-Xanthopoulos on suorittanut yhteiskuntatieteiden tohtorin tutkinnon Jyväskylän yliopistosta.

M Lehessalo

Kun Bulgaria pelastui mutta Armenia ei

Armenian ja Azerbaidzanin viimeaikaisessa sapelienkalistelussa ei tietenkään ole kyse pelkästään Vuoristo-Karabahin alueen hallinnasta, vaan todelliset syyt ovat paljon syvemmillä historiassa.

Kuva Vuoristo-Karabahin pääkaupungista Stepanakerista

Armenia on maailman vanhin yhtäjaksoisesti kristillinen maa ja kansa. Kristinusko saapui Armeniaan ilmeisesti ensimmäisellä vuosisadalla. Armenialaisten ikivanhasta sivistysihanteesta seurasi keskimääräistä korkeampi koulutustaso ja kielitaito, jotka helpottivat yhteyksien luomista Eurooppaan. 1800-luvun Turkissa tämä koettiin uhkana.

Ajan poliittisesta ilmapiiristä kertoo jotain se, että kun yhdysvaltalainen lääkäri tuli Konstantinopoliin vuonna 1898, viranomaiset takavarikoivat hänen Raamatustaan karttasivut, joissa oli mainittu Armenia.

Turkkilaisten kannalta 1800-luku oli täynnä uhkia ja epävarmuutta. Osmanien valtakunta hajosi pala palalta Euroopassa. Siitä irtautuivat (pelastautuivat) Bosnia, Hertsegovina, Serbia, Kreikka, Kreetta, Kypros, Bulgaria, Albania, Makedonia, Ukrainan Bessarabia sekä alueita Kaukasuksella ja Pohjois-Afrikassa. Turkkilaiset olivat vuosisatojen ajan tottuneet ajattelemaan, että heidän kalifinsa kuului hallita maailmaa.

Vallitsevassa ilmapiirissä turkkilaiset katsoivat olevansa oikeutettuja ankariin kurinpalautuksiin. Vuosien 1894-1896 joukkomurhissa surmattiin 200 000 – 300 000 armenialaista. Joukkosurmat koskivat lähinnä nuoria taisteluikäisiä miehiä. Julman operaation opetus oli, että kristittyjä oli mahdollista surmata joukoittain ilman seurauksia.

Armenialaisten kansanmurha, jonka armenialaiset tuntevat nimellä suuri rikos (mets yeghern) tai suuri katastrofi (mets aghet) alkoi huhtikuussa 1915. Saksalaisten ja itävaltalaisten arvioiden mukaan uhrien määrä asettuu 1,2 ja 1,5 miljoonan välille. International Association of Genocide Scholars ja Elie Wieselin johtamat holokaustitutkijat ovat yksiselitteisesti todenneet, että armenialaisten joukkosurmat täyttävät kansainvälisen lain asettamat kansanmurhan kriteerit.

Turkkilaisten mielissä armenialaisten kristittyjen hävittäminen oli kosto siitä, että Euroopassa monet maat ja kansat olivat vapautuneet turkkilaisten ikeestä. Kaakkois-Euroopan kristittyjen kansojen irrottua osmanivaltakunnasta, Turkki purki vihansa siihen kristilliseen kansaan, joka eli turkkilaisalueiden keskellä. Bulgarian vapauttamisessa näyttelivät keskeistä osaa keisarillinen Venäjä ja suomalaiset tarkkaamujat Venäjän-Turkin sodassa, jonka ratkaisutaistelut käytiin Plevnissä (Plevna) ja Gorni Dubnikissä.

Nykyisessä vuoden 2020 sodassa Azerbaidzan hyökkäsi Armeniaa vastaan. Turkki on veljesmaansa Azerbaidzanin tukena. Kysymys on islamilaisten maiden operaatiosta kristittyä Armeniaa vastaan. Lokakuussa tuhannet mielenosoittajat kerääntyivät Turkin konsulaatin edustalle Los Angelesissa. Armenialaisilla on karmeat historialliset tapahtumat tallentuneina kansalliseen kollektiiviseen muistiinsa. Toistaako historia jälleen itseään yli sadan vuoden jälkeen?

Tapani Salonen
Kirjoituksen lähteenä on käytetty Serafim Seppälän
teosta *Armenian kansanmurhan perintö* (2011)

Euroopan vanhimmat nykyihmisen fossiilit löytyivät bulgarialaisesta luolasta – 45 000 vuotta sitten Eurooppaan tulleet nykyihmiset tekivät näyttäviä koriste-esineitä

Bacho Kiron luolasta löytyneet työkalut ovat Euroopan vanhimpia nykyihmisen tekemiä työkaluja. Luola sijaitsee Stara Planinalla Gabrovon ja Veliko Tarnovon välissä

Tutkijat ovat löytäneet merkkejä siitä, että nykyihminen eli *Homo sapiens* saapui Eurooppaan luultua aikaisemmin, jo 45 000 vuotta sitten.

Kahdessa maanantaina julkaistussa tutkimuksessa kerrotaan, että Bulgariassa sijaitsevasta Bacho Kiron luolasta on löydetty merkkejä nykyihmisistä, jotka ovat asuttaneet luolaa jopa 45 000 vuotta sitten. Kyseessä ovat vanhimmat *Homo sapiensin* läsnäolosta Euroopassa kertovat löydöt.

Aiheesta julkaistiin toukokuussa 2020 kaksi tutkimusta, joista toinen ilmestyi *Nature*– ja toinen *Nature Ecology and Evolution* -tiedelehdessä.

Luolasta tehdyt löydöt ovat todisteita Homo sapiensin ensimmäisestä levittäytymisestä Euraasiasta Eurooppaan, sanoo tiedotteessa johtaja **Jean-Jacques Hublin** Max Planck Instituutista.

”Edelläkävijäryhmät toivat uusia käyttäytymistapoja Eurooppaan ja he olivat tekemisissä paikallisten neandertalin ihmisten kanssa. Tämä varhainen aalto edeltää 8 000 vuodella myöhempää aaltoa, joka johti neandertalin ihmisten lopulliseen sukupuuttoon.”

TUTKIJAT LÖYSIVÄT luolasta viiden nykyihmisen fossiilit. Yhtä hammasta lukuun ottamatta fossiilit olivat niin pieninä palasina, ettei niitä voinut tunnistaa ulkoasunsa perusteella. Sen sijaan tutkijat voivat tunnistaa lajin analysoimalla fossiileissa olevia aminohapposekvenssejä, jotka vaihtelevat hieman lajista toiseen.

Massaspektrometriä hyödyntäen tutkijat pystyivät pääättelemään, että luut kuuluvat nykyihmiselle, sanoo tiedotteessa tutkija **Frido Welker** Kööpenhaminan yliopistosta.

Käytetyn metodin avulla näytteiden ikä pystyttiin arvioimaan hyvin tarkasti. Homo sapiensit ovat mittausten mukaan asuneet luolassa aikavälillä 45 820-43 650 vuotta sitten, ja mahdollisesti jo niinkin varhain kuin 46 940 vuotta sitten.

LUOLASTA LÖYTYI myös nykyihmisten tekemiä työkaluja ja koristeita, kuten karhun hampaista tehtyjä riipuksia. Neandertalinihmisten tiedetään tehneen myöhemmin samanlaisia koristeita, joten tutkijat päättelevät taitojen siirtyvän nykyihmisiltä neandertalinihmisille.

”Jos neandertalin ihmiset olivat luoneet nämä ’modernit’ työkalut ja koristeet, se olisi kertonut heillä olleen luultua kehittyneemmät kognitiiviset taidot”, sanoo tiedotteessa professori **Shara Bailey** New Yorkin yliopistosta.

”Valmistustekniikoissa on samankaltaisuuksia Bacho Kiron Homo sapiensin ja muualla olevien neandertalin ihmisten välillä, mikä tekee selväksi sen, että näiden ryhmien välillä tapahtui kulttuurivaihtoa.”

Luolasta löytyi piikiveä, joka on tuotu luolaan jopa 180 kilometrin päästä. Piikiveä on käytetty työkalujen, kuten terien valmistamiseen.

Kuvassa on vasemmalla nykyihmisen tekemiä koriste-esineitä ja oikealla neandertalinihmisten myöhemmin tekemiä vastaavia koristeita. Kuvat: Rosen Spasov ja Geoff Smith.

YLEENSÄ NYKYIHMISTEN Euroopan tulon myötä alkaneen myöhäispaleoliittisen kauden on katsottu alkaneeksi niin sanotusta Aurignacin kulttuurista, joka alkoi noin 43 000 vuotta sitten. Uusi löytö kuitenkin viittaa siihen, että nykyihmisiä on ollut Euroopassa jo aiemminkin.

Nykyihmisten tulon myötä Euroopassa asuneiden neandertalin ihmisten elintila alkoi pienentyä, ja sukupuuttoon neandertalin ihmiset kuolivat noin 37 000 vuotta sitten.

*Mikki Lehessalo
Lähde Tekniikan Maailma*

Biser Hristov Kirov rakentamassa kulttuurien siltaa

Biser Kirov (Sofia 1942 – Berliini 2016) oli bulgarialainen laulaja, tuottaja ja diplomaatti. Hänet tunnettiin Venäjällä maan suosituimpana bulgarialaisena. Lahjakas esiintyjä menehtyi aivohalvaukseen. Kirovin isä Hristo Kirov Ankole oli pappi. Kirovin äiti Ventsinosa Apostolov Kirov oli taidemaalari.

Nuorten laulajien kansainvälinen festivaali Sotsissa 1967 toimi Kirovin uran lähtölaukauksena. Hän sijoittui kolmanneksi. Kotimaassaan hän esiintyi nuoresta alkaen rock-bändinsä Reflexin kanssa radiossa ja TV:ssä. Vuoden 1968 Maailman nuorison ja opiskelijoiden festivaaleilla Sofiassa Kirov nappasi kultamitalin ja vuoden laulajan tittelin. Samoin vuoden 1985 Maailman nuorison ja opiskelijoiden festivaaleilla Moskovassa Kirov palkittiin kultamitalilla.

Biser Kirov oli opiskellut Moskovan valtionyliopistossa. Elämänsä aikana Kirovillä oli useita ammatteja. Hän oli esiintyvä laulaja, muusikko ja diplomaatti. Hän käytti taiteilijanimeä Biser Kropotovski. Kirov oli hyvä ystävä amerikkalaisen Dean Cyril

Reed'in kanssa. He esiintyivät paljon yhdessä. Reed oli Neuvostoliitossa ja Itä-Euroopassa ainoita hyväksytyjä länsimaisia artisteja.

Kirovin instrumentteja olivat kitara ja piano. Hän saavutti useita palkintoja ja kunniamainintoja. Kirovistä tuli Venäjän federaation ansioitunut taiteilija 2009, vuonna 2012 hänelle myönnettiin Venäjän Presidentin kunniakirja ja samana vuonna hänet nimitettiin Moskovan valtionyliopiston kunniatohtoriksi.

Koko maailman tuntema kappale Guantanamera kuului Kirovin ohjelmistoon. Kirov kävi esiintymässä Kuubassa. Ehkä hän löysi kappaleen sieltä henkilökohtaisesti. Guantanamera on kuubalainen laulu, jonka isänä pidetään Julián Orbónia. Laulun sanat perustuvat kuubalaisen runoilijan José Martín *Versos sencillos* runojen alkusäkeisiin. Sävellys on José Fernández Díazin käsialaa. Guantanamera voi viitata erilaisiin asioihin Guantánamon kaupungissa Kuubassa, mutta vakiintunut merkitys on guantánamolaisnainen, tyttö Guantánamosta. Kirov yhdisti Bulgarian, Kuuban ja Neuvostoliiton taitavasti kulttuurin keinoin.

Tapani Salonen

Kunniapuheenjohtaja

Suomi-Bulgaria-seura ry:n pj toimitusjohtaja Tapani Salonen (47) on yleisessä kokouksessa 12.10.2020 kutsuttu seuran kunniapuheenjohtajaksi. Salonen on toiminut seuran puheenjohtajana vuodesta 2005 ja sitä ennen varapuheenjohtajana. Koulutukseltaan Salonen on valtiotieteen maisteri ja reservin upseeri.

Seuran hallitus

Tietoa Bulgarian jalkapallosta

Bulgarian jalkapalloilulla on on hieno historia takanaan. Mutta tällä hetkellä Bulgarian jalkapalloilu rämpiä matalalla. Laiminlyönnit, korruptio ja lahjusskandaalit ovat huonontaneet maan jalkapalloilun tilaa.

Bulgaria tuli tänä syksynä Suomelle tutuksi, kun maat kohtasivat samassa Nations League B:n lohossa.

Suomi vs Bulgaria 2 : 0

Bulgaria vs Suomi 1 : 2

Suomi voitti Bulgarian molemmissa keskinäisissä otteluissa kohtalaisilla pelisuorituksilla. Bulgaria otti lohkon otteluissa kaksi pistettä tasapeleillä Irlantia vastaan ja jäi lohossa 4:nneksi pudoten Nations League C:hen.

Bulgaria on pelannut kaikkiaan seitsemässä miesten MM-lopputurnauksessa päästyään läpi Euroopan MM-karsinnoista.

Ensimmäinen kerta oli 1962 Chilessä ja toistaiseksi viimeisin esiintuleminen oli 1998 Ranskassa.

Bulgarian paras saavutus em. kisoissa on 4. sija 1994 kisoissa USA:ssa. Ruotsi voitti pronssiottelun 4 : 0. Bulgaria ja Ruotsi menivät samasta karsintalohkosta kisoihin kohdatakse toisensa pronssiottelussa. Samassa karsintalohkossa pelasi myös Suomi.

Bulgaria on saavuttanut kaksi kertaa mitalin olympiajalkapallossa.

1956 Melbourne 3. sija pronssi

1968 Mexico City 2. sija hopea

Bulgarian jalkapallohistorian nimekkäimpiä pelaajia

Georgi Asparuhov

Bulgariaalaisten mielestä maansa kautta aikojen suurin jalkapalloilija.

Ei päässyt koskaan ulkomaille ammattilaiseksi maan silloisen järjestelmän takia. Oli kova maalintekijä ja erittäin suosittu.

Menehtyi liikenneonnettomuudessa 1971.

Hristo Stoichkov

Erittäin taitava hyökkääjäpelaaja sekä arrogantti persona.

Löi itsensä läpi CSKA Sofiassa. Myöhemmin pelasi menestyksekkäästi Barcelonassa ja Parmassa. Oli mukana MM-kisoissa 1994.

Dimitar Berbatov

Bulgarian viimeisin tähtipelaaja, joka siirtyi CSKA Sofiasta Saksaan Leverkuseniin. Myöhemmin edusti: Tottenham, Manchester United.

A-maattelut/maalit: 78/48

Antti W. Kyro
Lähteet: fifa.com, HBL 10.10.2020

Kuinka turvallinen Bulgaria on?

ONKO BULGARIA TURVALLINEN?

Tämä on kysymys, jonka saamme yleensä ihmisiltä, jotka harkitsevat muuttoa Bulgariaan. Vastatessasi on sinun otettava huomioon useita tekijöitä, ennen kuin kerrot kuinka turvallinen Bulgaria on.

Normaalisti voimme sanoa, että Bulgaria on turvallinen matkailijoille ja turvallinen matkailukohde, voit kävellä myöhään yöllä etkä yleensä ole vaarassa. Ulkomaalaiset ja Bulgarian kansalaiset voivat myös tuntea olonsa vapaaksi ja turvalliseksi maassa.

Ole silti varovainen, älä tee asioita, joita et tekisi kotimaassakaan. Älä käytä huolettomasti kalliita laitteita (puhelimet tai valokuvakamera) kadulla tai matkoilla bussa, älä levittele käteistä kadulla. Eritoten vältä rahan vaihtamista kadulla, käytä sen sijaan rahanvaihtotoimistoja tai pankkeja.

Rikollisuus Bulgariassa

Sisäministeriö (MOI) ilmoitti kaikkien rekisteröityjen rikosten 9,8 prosentin vähenyksestä vuonna 2018 vuoteen 2017 verrattuna, mikä tarkoittaa ratkaistujen rikosten määrää 46% tapauksista verrattuna 43,7 prosenttiin vuonna 2017. MOI:n mukaan suurin osa turisteja koskevista tapauksista on taloudellisia, mukaan lukien pankkiautomaattien skimmaus, luottokorttipetos, varkaus, ryöstö ja moottoriajoneuvovarkaus.

Korruptio Bulgariassa

Bulgarian korruptioindeksi vuodelle 2018 on 42 pistettä, ja maan pisteet ovat maailman rankingissa 77. sijalla. Maa on Euroopan unionin jäsenvaltioiden alueellisessa rankingissa edelleen viimeinen (EU-indeksin keskiarvo on 64,6).

Eurooppalaisen yhteistyö- ja todentamismekanismien raportin mukaan Bulgarian hallitus hyväksyi korruptiontorjuntalakiinsa kattavan uudistuksen ja perusti uuden yhtenäisen viraston korkean tason korruption torjumiseksi. Yksityisellä sektorilla on keski-suuri tai korkea korruptionriski julkisten hankintojen, julkisten palvelujen, poliisin, vero- ja tullihallinnon sekä oikeusjärjestelmän yhteydessä. Julkisten varojen rikolliseen hyödyntämiseen tähtäävät korruptionjärjestelmät ovat yleisiä.

Huomaa, että Bulgarian laki ei salli poliisien määrätä sakkoja tai ottaa vastaan käteistä mistä tahansa syystä, mukaan lukien pienet liikenne-rikkomukset. Paikallisia sakkoja koskevat pyynnöt ovat aina eräänlainen kiristys.

Järjestäytyneet rikollisuus

Bulgarialaiset järjestäytyneet rikollisryhmät osallistuvat monenlaiseseen toimintaan, mukaan lukien huumekauppa, savukkeiden salakuljetus, ihmiskauppa, prostituutio, laiton antiikkikauppa, kiristys (usein näennäisten turvallisuus- ja vakuutusyhtiöiden mukaan), rahanpesu, erilaiset muut talousrikokset, autovarkaudet ja asekauppa.

Ihmiskauppa

Bulgaria on ihmiskaupan uhrien lähtömaa, ja pieniltä osin läpikulku- ja kohdemaana naisille ja lapsille, jotka joutuvat pakotetun prostituution kohteiksi. Ihmiskaupan kautta miehiä, naisia ja lapsia joutuu myös pakkotyön kohteiksi.

Kuljetusturvallisuus

Taksinkuljettajien puolella tapahtuva yllirahastaminen, huonot tieolosuhteet ja aggressiivinen ajo ovat yleisimmät ulkomaalaisten tieliikenteen riskit Bulgariassa.

Kyberturvallisuuskysymykset

Bulgarian rikollisilla on merkittävä rooli pankkiautomaatteihin ja luottokorttien skimmaukseen liittyvissä petoksissa ympäri maailmaa. Viime aikoihin asti bulgarialaiset kansainväliset järjestäytyneet rikollisryhmät valmistivat skimmauslaitteita ja lähettivät ihmisiä ulkomaille skimmaamaan luottokortteja. Nämä ihmiset lähettävät tuotot sitten takaisin bulgarialaisille päälliköilleen. Luottokorttien varsinainen skimmaus tapahtui vain maltillisesti Bulgariassa.

Pankkiautomaattien skimmaus Sofiassa, Varnassa ja Burgasissa on lisääntynyt. Ole varovainen skimmauslaitteiden käytössä suurten pankkiautomaattien kohdalla, yleensä turistialueiden tai ostoskeskusten läheisyydessä. Suojaa PIN-koodisi ja

rajoita luottokorttien käyttö luotettaviin jälleenmyyjiin ja laitoksiin. Seuraa tiiviisti pankkitiliäsi poikkeamien varalta.

Mitä on maksukortin skimmaus?

Maksukortin skimmaus on yksinkertaisuudessaan maksukortin tietojen kopiontia. Rikolliset asentavat automaattiin niin sanotun skimmauslaitteen, joka kopioi kortin tiedot. Skimmaus tulee englanninkielen sanasta skimming, joka tarkoittaa magneettinauhan kopioimista.

Skimmauslaitteita asennetaan etenkin käteisautomaatteihin. Skimmaus on ammattimaista rikollista toimintaa Itä- ja Kaakkois-Euroopassa.

Minne ilmoitat rikoksesta

Rikoksen uhrien tulisi soittaa numeroon 112. Tämä numero on tarkoitettu kaikentylaisiin hätätilanteisiin ei vain Bulgariassa, vaan myös muualla Euroopassa.

Mikki Lehessalo

Lähteet: Foreigner.bg ja Salkunrakentaja

Yleisen kokouksen antia

Jäsenmaksut päätettiin pitää ennallaan eli henkilöjäseniltä 20 €, perheiltä 30 € ja yhteisöiltä 50 €.

Yleinen kokous päätti yksimielisesti kutsua toimitusjohtaja Tapani Salosen seuran kunniapuheenjohtajaksi.

Edelleen yleinen kokous valitsi yksimielisesti seuran hallituksen puheenjohtajaksi Tapani Salosen ja hallituksen jäseniksi ja varajäseniksi seuraavat henkilöt:

Maija Boshkov, Leena Borg, Hristo Dantchev, Ritva Särkisilta, Kari Helaseppä, Raimo Uusinoka, Maj-Lis Lehessalo, Matti Kangasharju, Ilkko Suvilehto, Johanna Santala, Raimo Sundvall, Anneli Kovanen, Kalina Tähtinen; Turku, Taisto Salminen; Turku, Kirsti Stojanow; Valkeakoski ja Ali Poskiparta; Pori.

Hallitus

Uudistetut nettisivut

toimivat vanhalla osoitteella eli <http://www.suomi-bulgaria-seura.fi/>

Uudet nettisivut ovat salolaisen mainostoimisto Kuken käsialaa. Mainostoimistoa auttoivat ja osin tekivät taustatyötä Maija Boshkov ja Maj-Lis Lehessalo. Alla etusivu.

Suomi-Bulgaria-Seura ry

Tervetuloa Suomi-Bulgaria-Seuran sivuille!

Olemme vuonna 1952 perustettu aktiivisten ja innokkaiden ihmisten seura. Jäsenistöä yhdistää kiinnostus Bulgarian kulttuuriin, matkailuun ja gastronomiaan. Olemme hurahaneet Bulgariaan rantalomilla, kiertomatkoilla, luostarimatkoilla ja patikointilomilla.

Suomi-Bulgaria-Seurassa toimii monenlaisen taustan omaavia ihmisiä. Meitä on nuoria ja vanhoja. Luontainen piirre seuramme jäsenille on uteliaisuus oppia uusia asioita ja positiivinen elämänsenne. Tapaamme toisiamme erilaisissa tapahtumissa kuten kuukausitapaamisissa, keittokursseilla, näyttelyissä, yhteisillä matkoilla ja Bulgarian suurlähetystön vastaanotoilla. Seura jakaantuu keskusseuraan, kotipaikka Helsinki sekä kolmeen paikallisosastoon: Pori, Turku ja Valkeakoski.

Seuramme julkaisee [Bulgarian Viesti lehteä](#), joka ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Tiedotamme ajankohtaista tapahtumista jäsenillemme lehden lisäksi kotisivuilla, sähköpostitse ja [Facebookissa](#).

Seura kuuluu jäsenenä [Ystävyyseurojen liittoon \(YSL\)](#)

Tervetuloa rentoon, ennakkoluulottomaan ja jatkuvasti kasvavaan porukkaan!

Korona: Bulgarian hallitus hyväksyi tiukemmat rajoitukset 27. marraskuuta alkaen

*Terveysministeri **Kostadin Angelov**, Kuvakaappaus Bulgarian kansallisesta televisiosta*

Bulgarian hallitus hyväksyi 25. marraskuuta tiukemmat toimenpiteet koronavirus-tapausten määrän vähentämiseksi maassa. Ne tulivat voimaan 27. marraskuuta kello 23.30 ja ovat voimassa 21. joulukuuta asti.

Päätös tehtiin kaksi päivää sen jälkeen, kun terveysministeri Kostadin Angelov teki asiasta ehdotuksen, mutta Angelovin hallituksen istunnon jälkeen ilmoittamat toimenpiteet eivät olleet yhtä tiukkoja kuin alun perin ehdotettiin.

Nykyinen epidemiatilanne, joka olisi päättynyt 30. marraskuuta, jatkuu 31. tammi-kuuta 2021 asti, ollen kaksi kuukautta lyhyempi kuin Angelovin ehdotus.

Päiväkotien, koulujen ja yliopistojen luokat keskeytetään kahdeksi viikoksi, samoin kuin koulun johtama ulkopuolinen toiminta.

Yökerhot, diskot ja muut viihdepaikat pysyisivät suljettuina, ainoa poikkeus ovat teatterit, jotka voivat toimia 30 prosentin kapasiteetilla katsojien pitäessä etäisyyttä ja maskit. Ravintolat, baarit ja muut päivittäiset viihdepaikat sulkeutuvat, mutta poikkeus tehdään ravintoloiden nouto- ja kotiinkuljetuspalveluista.

Konferenssit ja muut julkiset tapahtumat peruutettaisiin, mutta yksityisesti järjestetyt juhlat ja kokoukset voivat jatkua, rajoitettuina 15 henkilöön. Angelovin alkuperäinen ehdotus vaati tällaisten juhlien peruuttamista.

Myös kuntosalit suljettaisiin, samoin kuin harjoittelu ja kilpailut alle 18-vuotiaille. Muut urheilutapahtumat, jotka oli tarkoitus perua alkuperäisen ehdotuksen perusteella, voivat jatkua suljettujen ovien takana (yleisöttä).

Kaupakeskusten kaupat suljettaisiin, lukuun ottamatta supermarketteja, apteekkeja, optikkoja, lemmikkikauppoja, postitoimistoja, pankkeja, vakuutusyhtiöitä, maksupalvelujen tarjoajia ja televiestintää.

Erilliset kaupat, mukaan lukien suuret vähittäiskaupat, pysyvät auki, Angelov sanoi. "Kaikki, mikä ei ole luettelossa, saa toimia", hän sanoi. Hän huomautti erityisesti, että maksulliset palvelut ja puistot pysyvät avoimina yleisölle.

Rajoitusten tarkoituksena oli rajoittaa tapausten määrää, mikä antaisi ihmisille mahdollisuuden juhlia talvilomia jonkin verran rauhallisesti, Angelov sanoi. Tapausten vähentäminen auttaisi myös lieventämään lääkintähenkilöstöön kohdistuvaa painetta, sillä maassa on tällä hetkellä yli 2000 tartuntaa.

Angelov sanoi, että toimenpiteiden vaikutuksesta riippuen rajoituksia voitaisiin helpottaa 21. joulukuuta alkaen, mutta niitä ei poisteta automaattisesti.

Tautitilastoa

Viimeisten 24 tunnin (28.11.2020) aikana Bulgariassa 151 kuoli koronapositiivista ihmistä, mikä nosti maan koronakuolemantapauksien määrän 3680:een kansallisen tietojärjestelmän päivittäisen raportin mukaan 28. marraskuuta. Suomessa koronakuolemien kokonaismäärä 28.11.2020 mennessä on 393 (tieto thl.fi sivustolta). Aktiivisten tautitapausten määrä Bulgariassa nousi kuluneen päivän aikana 1311:lla ollen 89 535.

Sairaalassa on 6647 potilasta, kahdeksan vähemmän kuin edellisenä päivänä. Yhteensä 436 on tehohoidossa, kuusi enemmän edelliseen päivään verrattuna. Hoitohenkilökunnasta 199 oli positiivinen näyte viimeisen 24 tunnin aikana, jolloin kokonaismäärä oli 5695.

Bulgarian kansallisen tietojärjestelmän mukaan 1865 ihmistä oli toipunut viruksesta viimeisen 24 tunnin aikana, jolloin kokonaismäärä on tähän mennessä 46 740.

*Mikki Lehessalo
Lähde Sofia Globe*

Hallitus toivottaa lukijoille

Oikein hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta

Весела Коледа и честита нова година

Ratsevin perheen joulukana

Tuotteet, määrät ovat 4 hengelle:

1 kokonainen kana (noin 1 kg)
Monissa paikoissa löytyy vain pakastettuna broileri/kana.
100 grammaa kanan rintafiletä
150 grammaa purkitettuja sieniä
150 grammaa keitettyä riisiä
100 g voita
1 tl mustapippuria
1 tl maustepippuria
1 tl suolaa
1 rkl öljyä

Lisäksi:
folio/paistopussi
narua

Valmistus :

Sekoita pienitty filee ja hienonnetut sienet, keitetty riisi ja mausteet voin kera. Täytä (sulatettu) kana, sulje se narulla tai tikuilla, voitele öljyllä ja pippuri-suolaseoksella (jos sinulla on kotona bulgariaalaista maustetta esim. tsubritsaa, käytä sitä) ja kääri se folioon. Paista uunissa kohtuullisessa (n. 180 astetta) lämpötilassa, kunnes se on täysin kypsynyt (lihasta tuleva neste on kirkasta, koita hammastikulla tms.). Tarjoile lasillinen valkoista tai punaista viiniä kanan kanssa jouluaattona. Nauti!

PS. voi tehdä muulloinkin!

Tämä ohje jaettiin sähköpostitse ruokakurssilaisille ja tässä sitten teille kaikille muillekin ”joululahjaksi”!

Mikki Lehessalo

SUOMI-BULGARIA-SEURA r.y.

PL 37, 00501 Helsinki

Puheenjohtaja Tapani Salonen, Lepolantie 34, 00660 Helsinki,

GSM 050 573 7717

Sihteeri Maija Boshkov, GSM 0400 445481,

e-mail: maija.boshkov@outlook.com

TURUN BULGARIA-SEURA

Puheenjohtaja Taisto Salminen, Raadinkatu 1 B 56, 20750 Turku.

GSM 041-539 6659 e-mail: turunbgseura@gmail.com

Sihteeri Eija Liljestrand, GSM 041 544 6477, e-mail: eija.liljestrand@netti.fi

SUOMI-BULGARIA-SEURAN PORIN OSASTO

Puheenjohtaja Ali Poskiparta, Palomäentie 7, 29600 Noormarkku,

GSM 050 5573580, e-mail: ali.poskiparta@wm-plast.fi

Sihteeri Tuula Poskiparta, Palomäentie 7, 29600 Noormarkku,

GSM 040 722 0034, e-mail: tuula.poskiparta@hotmail.com

SUOMI-BULGARIA-SEURAN VALKEAKOSKEN OSASTO

Puheenjohtaja Jouni Rantanen Otvakuja 4 37630 Valkeakoski ,

GSM 040 7587229, e-mail: jouni.rantanen.jr@gmail.com

Sihteeri Anu Talvitie Otvakuja 4 37630 Valkeakoski, GSM 040 8483036